

Periodisk programevaluering av praktisk-pedagogisk utdanning

Rapport fra evalueringspanelet 2017

Roger Andre Federici
Øyvind Gressløs
Lone Lund Schmidt
Karl-Arne Korseberg
Berit Grønn
Lena Therese Tølfen
Tone Skråning

Forord

I anledning periodisk programevaluering av PPU (heltid og deltid) oppnevnte Høgskolen i Østfold to eksterne og fem interne medlemmer til panelet. Dette var følgende personer: Roger Andre Federici (NIFU, ekstern, programsensor), Øyvind Gresslås (St. Olav videregående, ekstern, hovedkontakt), Lone Lund Schmidt (HiØ, intern, studentrepresentant), Karl-Arne Næss Korseberg (HiØ, intern, vitenskapelig), Berit Grønn (HiØ, intern, vitenskapelig), Lena Tolfen (HiØ, intern, rådgiver i studieenheten) og Tone Skråning (HiØ, intern, sekretær for utvalget). Mandatet til evalueringspanelet er å gjennomføre en helhetlig faglig vurdering av programmet. Dette gjøres på bakgrunn av informasjon som er framkommet i evalueringsperioden og som dermed kan danne grunnlag for gjennomføring av tiltak som kan styrke programmets faglige kvalitet og relevans.

Panelet har gjennomført intervjuer med representanter med ulik tilknytning til PPU. I tillegg er sentrale dokumenter for studiet gjennomgått. I denne rapporten gjøres en oppsummering av dette datamaterialet og på grunnlag av dette fremhever panelet fem konkretiserte punkter om kvaliteter ved utdanningen og tilsvarende punkter om forbedringsområder. Punktene presenteres i kapittel 4.

Oslo, 06.07.2017

Roger Andre Federici

Øyvind Gresslås

Lone Lund Schmidt

Karl-Arne Korseberg

Berit Grønn

Lena Tolfen

Tone Skråning

Innholdsfortegnelse

Forord	2
Innholdsfortegnelse	3
1 Mandat, avgrensning og prosess.....	4
1.1 Forståelse av mandat og avgrensning av oppdraget.....	5
1.2 Prosess	5
2 Om PPU: Kjennetegn og grunnlagsdokumenter	7
2.1 Kjennetegn og grunnlagsdokumenter	7
2.1.1 Rammeplanen.....	7
2.1.2 Programplaner	7
2.1.3 Emnebeskrivelser	8
2.1.4 Praksisinformasjon på nett.....	9
2.1.5 Organisering av undervisning og semesteroversikt	9
2.1.6 Vurderingsordning.....	10
2.1.7 Evalueringer.....	11
2.2 Opptakskrav og studentprofil.....	12
3 Helhetlig vurdering av program og undervisningskvalitet.....	13
3.1 Fagmiljøet tilknyttet PPU-A.....	13
3.2 Relevans	15
3.3 Forskningsbasert og integrert undervisning og praksis	15
3.3.1 Forholdet pedagogikk og fagdidaktikk.....	15
3.3.2 Praksis	16
3.3.3 Utviklingsskoler - partnerskap med praksisfeltet.....	16
3.4 Vurdering.....	17
3.4.1 Arbeidskravet midtveisprøve i pedagogikk.....	17
3.4.2 Arbeidskrav i fagdidaktiske emner	17
3.4.3 Avsluttende eksamen.....	18
3.4.4 Utviklingsprosjektet	18
3.4.5 Individuell muntlig eksamen	19
3.4.6 Skikkethetsvurdering.....	20
4 Kvalitetsområder og forbedringspunkter	21
4.1 Kvalitetsområder ved utdanningen	21
4.2 Forbedringsområder ved utdanningen.....	21
Referanser.....	23

1 Mandat, avgrensning og prosess

Ved Høgskolen i Østfold (HiØ) tilbys både Praktisk-pedagogisk utdanning for allmennfag (PPUA) og Praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag for trinn 8-13 (PPUY). Denne periodiske programevalueringen omfatter ikke PPUY.

I følge grunnlagsdokumentene er hensikten med ekstern programevaluering å foreta en helhetlig faglig vurdering av studieprogrammet Praktisk-pedagogisk utdanning (PPU), på bakgrunn av informasjon som er framkommet i perioden og som kan danne grunnlag for gjennomføring av tiltak som kan styrke programmets faglige kvalitet og relevans. Tema skal være program- og undervisningskvalitet med utgangspunkt i følgende:

- Faglig innhold og organisering
- Gjennomføring av undervisningsaktiviteter og veiledning
- Vurderingsordning og –former
- Fagmiljø (antall og kompetanse)
- Arbeidslivsrelevans

Videre heter det at avdelingen i dialog med evalueringspanelet skal vurdere om det skal settes spesielt fokus på spesifikke tema. I forkant av evalueringen mottok panelet følgende innspill fra studieleder ved PPU:

- **Studieprogrammets innhold, organisering, struktur og progresjon:** Særlig vekt på forholdet mellom pedagogikk, fagdidaktikk og praksis. Hvordan henger disse delene sammen? Er de godt integrert i hverandre? Har de en god progresjon i forhold til hverandre? Er det en ønsket faglig balanse mellom dem?
- **Studieprogrammets relevans for lærerprofesjonen og skolen:** Særlig vekt på relevansen til praksisordningen. Hva er dens faglige innhold, organisering og progresjon? Hvordan følges studentene opp – både fra HiØ og fra praksisveileder? Er det sammenheng mellom det studentene skal utføre og lære på praksisskolen og det de lærer på campus? Har det som læres i praksisordningen relevans for senere arbeid som lærer i skolen?
- **Studieprogrammets tilrettelegging for læring i undervisningen:** Særlig vekt på læring og organisering. Er arbeids- og vurderingsformene egnet for å nå læringsmålene som er satt for studiet? Er arbeids- og vurderingsformene profesjonsrelevante? Gir de for eksempel trening i klasseromsledelse og formidling og trenes studentene opp til kritisk refleksjon over faglige spørsmål og egen praksis? Er det god fordeling mellom det studiet krever av arbeidsinnsats før, under og etter samlinger på campus og perioder på praksisskoler? Har studieprogrammet tilfredsstillende grad av fleksibilitet?
- **Studieprogrammets pensum (samlet og for hvert emne) og graden av forskningsbasert undervisning**
- **Faglærernes formelle kompetanse**

- **Fordeling av arbeidsbelastning gjennom studiet**

1.1 Forståelse av mandat og avgrensning av oppdraget

Med utgangspunkt i grunnlagsdokumentene for periodisk programevaluering og innspill fra studieleder leste evalueringspanelet omfanget på oppdraget som relativt omfattende. I panelet var det en gjengs oppfatning at oppdraget måtte avgrenses. En viktig begrunnelse for dette var at arbeidet skal kunne ut i tre-fem konkretiserte punkter om kvaliteter ved utdanningen og tilsvarende punkter om forbedringsområder. Tidsbruk og tilgjengelige ressurser var en sekundær årsak.

Etter et innledende møte med diskusjoner rundt mulige avgrensninger avgjorde panelet at overordnet tema for evalueringen skulle være knyttet til begrepet «relevans» (jf. Studietilsynsforordning). Forordningen beskriver blant annet at relevans handler om studiets innhold, oppbygging, undervisnings- lærings- og vurderingsformer, samt hvordan profesjonsutdanningen er relatert til arbeids- og samfunnsliv. Videre valgte vi «relevans» fordi punktene i grunnlagsdokumentene samt innspillene fra studieleder alle kan knyttes til dette – og også er viktige aspekter vedrørende hvilke muligheter studentene får gjennom studiet og hva de skal settes i stand til etter fullført studium.

For videre avgrensning definerte vi følgende områder som sentrale i programevalueringen:

- Relevans – i hvilken grad gjenspeiler studiet sentrale kompetanseområder for yrkesutøvelsen?
- Forskningsbasert og integrert – er undervisning og praksis integrert og forskningsbasert, og hva legges i dette?
 - Oppbygging – er emnestruktur og progresjon mellom pedagogikk, didaktikk og praksis hensiktsmessig i forhold til å nå læringsutbyttebeskrivelsene?
 - Litteratur – opplever studentene litteraturen som egnet?
- Vurdering – er vurderingsmåtene egnet for å nå læringsutbyttebeskrivelsene?
 - Vurdering – hvordan fungerer profesjonsrettingen?

Disse temaene ble lagt til grunn for intervjuene med studenter og praksisveiledere på praksisskoler samt vitenskapelig og administrativt ansatte ved HiØ.

Generelt vurderer evalueringspanelet mandatet som omfattende og at det i fremtidige gjennomføringer vil være nødvendig med tilsvarende avgrensninger. Samtidig er det viktig at det ikke gis spesifikke føringer fordi det kan føre til at det begrenser panelets muligheter for å drøfte og velge fokusområder. Dersom man ønsker en mer inngående og samtidig bred evaluering, er et alternativ å øke ressursen som er avsatt til gjennomføringen.

1.2 Prosess

Evalueringspanelet bestod av to eksterne og fem interne medlemmer. Dette var programsensor Roger Andre Federici (NIFU, ekstern), Øyvind Gresslås (St. Olav videregående skole, ekstern, hovedkontakt), Lone Lund Schmidt (HiØ, intern,

studentrepresentant), Karl-Arne Næss Korseberg (HiØ, intern, vitenskapelig), Berit Grønn (HiØ, intern, vitenskapelig), Lena Tolfsen (HiØ, intern, rådgiver i studieenheten) og Tone Skråning (HiØ, intern, sekretær for utvalget).

I forkant av evalueringen mottok panelet informasjon om gjennomføring samt bakgrunnsdokumentene som ligger til grunn for dette arbeidet. Det ble avholdt tre møter og det ble gjennomført intervjuer mellom disse møtene, hvor ulike medlemmer av panelet deltok. Samlet ble 18 personer intervjuet. Noen intervjuer foregikk individuelt, mens andre ble gjennomført parvis. Intervjuene tok utgangspunkt i avgrensningene som skissert under punkt 1.1. Informantene representerte følgende:

- Representanter fra pedagogikkseksjonen – PPU heltid og deltid (4)
- Representanter fra fagdidaktikk – variert utvalg hva angår fagtilhørighet (4)
- Studieleder ved PPU
- Representant fra administrativt personale
- Representanter fra studenter – PPU heltid og deltid (4 heltid, 1 deltid)
- Representanter fra praksisskolene (praksisveiledere) – en ungdomsskole og en videregående skole (4)

Enkeltmedlemmer har hatt samarbeidsmøter der de har gjennomgått sentrale dokumenter som ligger til grunn for studiet, i tillegg til å bearbeide og analysere innhentet datamateriale.

Generelt vurderer evalueringspanelet prosessen med gjennomgang av dokumenter samt datainnsamling som en relativt omfattende oppgave, gitt rammene for evalueringen. Videre er det viktig å påpeke utfordringene knyttet til generalisering når man ikke snakker med samtlige tilknyttet programmet. For eksempel er det kun intervjuet én student fra PPUdeltid. Man bør også merke seg at studentenes stemme heller aldri ses på som det eneste uttrykket for hvorvidt undervisning og veiledning er hensiktsmessig og av tilfredsstillende kvalitet. Vi vil derfor minne om at de funn som trekkes frem som viktige kun representerer de personene vi faktisk har intervjuet, samt de refleksjonene og erfaringene som er blitt delt av de ansatte som har inngått i evalueringspanelet.

2 Om PPU: Kjennetegn og grunnlagsdokumenter

2.1 Kjennetegn og grunnlagsdokumenter

Praktisk-pedagogisk utdanning for allmenne fag (PPUA) er blant annet regulert av følgende forskrifter

- [Forskrift om rammeplan for praktisk-pedagogisk utdanning](#)
- [Forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning](#)
- [Forskrift om eksamen og studierett ved Høgskolen i Østfold](#)

2.1.1 Rammeplanen

Gjeldende forskrift om rammeplan for praktisk-pedagogisk utdanning trådte i kraft 21.12.2015. Denne rammeplanen omhandler praktisk-pedagogisk utdanning for allmenne fag i grunnskolen og videregående opplæring.

Rammeplanen definerer virkeområde og formål, læringsutbytte fordelt på kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse, krav til struktur og innhold, informasjon om nasjonale retningslinjer, kjennetegn for utdanningen og programplan, fritaksbestemmelser, opptaksbestemmelser samt informasjon om ikrafttredelse og overgangsregler.

Under formål er det bl.a. definert at utdanningen skal ha høy faglig kvalitet og skape helhet og sammenheng mellom fagstudier, pedagogikk, fagdidaktikk og praksisopplæring. Strukturelt minimumskrav er at utdanningen skal bestå av 30 studiepoeng pedagogikk, 30 studiepoeng fagdidaktikk og minst 60 arbeidsdager praksisopplæring som inngår som en integrert del av pedagogikk og fagdidaktikk. Studentene skal ha praksis både på grunnskole og i videregående opplæring, og studenter med fagbakgrunn i fellesfagene i videregående opplæring skal møte elever på ulike utdanningsprogrammer i løpet av praksisopplæringen.

Reviderte nasjonale retningslinjer for utdanningen har vært på høring i sektoren primo 2017, og er p.t. ikke vedtatt. Målsetting med ny rammeplan var å løfte kvaliteten på utdanningen. I høringsutkast til nasjonale retningslinjer vektlegges at utdanningen skal være forskningsbasert, integrert og profesjonsrettet.

2.1.2 Programplaner

Programplaner¹ som definerer PPU ved Høgskolen i Østfold er utviklet med bakgrunn i ny rammeplan fra og med studieåret 2016/2017. Deltidsstudenter som startet sin utdanning studieåret 2015/2016 følger gammel rammeplan for utdanningen: [nasjonal rammeplan med forskrift for denne lærerutdanningen, fastsatt 3. april 2003 av Utdannings- og forskningsdepartementet](#). I evalueringen av PPU våren 2017 har vi derfor en sammensetning av studenter som følger henholdsvis

¹ Ved HiØ har vi en teknisk studieplanmal som definerer alt som studieplan, selv om departementet i flere tilfeller benytter programplan for studier med forskriftsfestede rammeplaner. I denne rapporten vil 'studieplan' og 'programplan' ha samme betydning.

gammel rammeplan (deltidskull 2015) og ny rammeplan (hel- og deltidskull 2016). Det er imidlertid ikke store endringer i programplanen ved HiØ etter innføringen av ny rammeplan fordi flesteparten av de nye kravene allerede ble ansett som oppfylte.

Programplanen inneholder en generell del og emnebeskrivelser for hhv pedagogikk, fagdidaktikk og praksis. I henhold til programplanene er heltids- og deltidsutdanningene innholdsmessig like, bortsett fra organisatoriske forskjeller som følge av utdanningens varighet. Overordnede læringsutbyttebeskrivelser i programplanen for kull 2016 er tilnærmet identisk formulert som i rammeplanen.

Studiemodellen for heltidsstudiet ser slik ut:

Høst	Vår
Pedagogikk i praktisk-pedagogisk utdanning: (60 studiepoeng)	
Didaktikk 1 (0 studiepoeng)	Didaktikk 2 (0 studiepoeng)
Praksisperiode 1 (6 uker)	Praksisperiode 2 (6 uker)

2.1.3 Emnebeskrivelser

Pedagogikk i praktisk-pedagogisk utdanning (heretter forkortet til pedagogikk) – det gis uttelling for 60 studiepoeng etter avsluttet studium. Studiepoengene er koblet til pedagogikkemnet, men forutsetter to godkjente didaktikkemner samt bestått praksisopplæring.

Didaktikk – studenten må få godkjent to didaktikkemner, enten innenfor ett fag (didaktikk 1 og didaktikk 2 i samme fag), eller i to fag med hhv didaktikk 1 og didaktikk 2 i to ulike fag.

Høgskolen tilbyr tolv ulike didaktiske fordypninger: norsk, naturfag, RLE, samfunnsfag (samfunnslære, historie og geografi), spesialpedagogikk, musikk, matematikk, engelsk, fremmedspråk (fransk, spansk, tysk), kunst og håndverk/formgivning, kroppsøving/idrett samt drama/teater.

Alle didaktiske emnebeskrivelser innenfor henholdsvis didaktikk 1 og didaktikk 2 er formulert likt med unntak av spesifikke litteraturlister. Det vil si at læringsutbyttebeskrivelser, organisering samt arbeidskrav/vurdering skal være likt uavhengig av didaktisk valg. Spesifikk litteratur er vanskelig tilgjengelig for andre enn

studenter og vitenskapelig ansatte i den respektive didaktikken. Dette oppgis for det meste i undervisning, publiseres på læringsplattform eller lignende.

Praksis – studenten må få bestått to praksisperioder à seks uker: For heltidsstudenter er det seks uker praksis i 1. semester og seks uker i 2. semester. For deltidsstudenter er det seks uker praksis i 1. semester og seks uker i 4. semester. Studenter som har en arbeidstilknytning til relevant skoleslag, har mulighet til å ha praksis på egen skole, såkalt egenpraksis, i seks uker. HiØ samarbeider med norske skoler i utlandet, slik at studenter som ønsker det, kan ha praksis der. Dette dreier seg om få studenter (1-5 studenter per semester).

2.1.4 Praksisinformasjon på nett

Praksisinformasjonen er i tillegg til emnebeskrivelser lagt ut på høgskolens nettsider og er inndelt i tre kategorier. Praksisinformasjonen består av relativt mange dokumenter (noen handler også om studiestart m.m.) som er rettet mot følgende målgrupper; praksisskole, student og faglærer (vitenskapelig ansatte):

Kilde: <http://www2.hiof.no/nor/avdeling-for-larerutdanning/larerutdanning/praksis-ppu?lang=nor>

Informasjon rettet mot praksisskoler:

[Praktisk informasjon for praksislærere](#)

[Lønnsskjema for praksislærer](#)

[Lønnsskjema for hovedkontakt](#)

[Praksisrapport/vurderingsskjema for praksisskolen \(Word format\)](#)

[Praksisrapport/vurderingsskjema for praksisskolen \(PDF format\)](#)

[Informasjon om godtgjøring for praksislærer](#)

Informasjon for studenten:

[Studistartsinformasjon for nye studenter](#) (info om oppstart høst 2017 vil bli publisert i juni)

[Den didaktiske relasjonsmodell](#)

[Skjema for søknad om støtte til dekning av merutgifter i forbindelse med reise i praksisopplæring](#)

[Reiseregning](#)

FAQ om praksis

(kommer) <http://www2.hiof.no/neted/modules/archive/front/file.php?data=da91c583968688661053b4ece666755e>

Informasjon for faglærer HiØ:

[Faglærerrapport.doc](#)

[Faglærerrapport.pdf](#)

2.1.5 Organisering av undervisning og semesteroversikt

DBH-tall pr. 01. oktober 2016 viser følgende antall registrerte studenter tatt opp til studiene:

- Kull 2015-2017, deltid: 46 studenter
- Kull 2016-2018, deltid: 64 studenter
- Kull 2016-2017, heltid: 68 studenter

Undervisning i pedagogikk foregår kullvis. I tillegg er det felles undervisning og aktiviteter for både hel- og deltidsstudenter:

- Felles profesjonsdager (onsdager i hver samlingsuke, dvs. tre ganger pr semester kl. 09-15)
- Undervisning i didaktikk (del 1, 36 timer pr semester og del 2, 36 timer pr semester).
 Heltidsstudenter har didaktikk del 1 i 1. semester og del 2 i 2. semester
 Deltidsstudenter har didaktikk del 1 i 1. semester og del 2 i 4. semester
 Ettfagsstudenter deltid: torsdager og fredager à tre ganger (1. og 4. semester)
 Tofagsstudenter deltid: torsdager og fredager à tre ganger (1. og 4. semester, fordelt slik: én fagdidaktikk 1. semester, den andre fagdidaktikken i 4. semester)
- Hel- og deltidsstudenter kan ha praksis ved samme skole
Praksis PPU heltid:
 Høstsemesteret (1. semester): én uke skoleovertakelse, fem uker praksis
 Vårsemesteret (2. semester): seks uker praksis
Praksis PPU deltid:
 Høstsemesteret (1. semester): noen får tilbud om én uke skoleovertakelse og fem uker praksis, de fleste må ha seks ukers praksis.
 Vårsemesteret (4. semester): seks uker praksis

2.1.6 Vurderingsordning

Den samlede vurderingsordningen består av arbeidskrav (knyttet til både didaktikk og pedagogikk), praksisvurdering og sluttvurdering, samt løpende skikkethetsvurdering.

Arbeidskrav didaktikk 1 (0 studiepoeng)

- Obligatorisk frammøte (minimum 80 %)
- Hjemmeoppgave om undervisningsplanlegging, gjennomføring og evaluering i faget, omfang 12-15 sider.

Arbeidskrav didaktikk 2 (0 studiepoeng)

- Obligatorisk frammøte (minimum 80 %)
- Muntlig presentasjon basert på et refleksjonsnotat om tilpasset opplæring i faget fra 2. praksisperiode. Notatet skal være på 4-5 sider og ta utgangspunkt i erfarte opplevelser og utfordringer om tilpasset opplæring/differensiering i faget i forhold til ulike elever/elevgrupper.

Arbeidskrav Praktisk-pedagogisk utdanning (60 studiepoeng)

- Obligatorisk frammøte.
Emnet baseres på frammøte. Tillatt med 20 % fravær, regnet per semester.
- Gruppeoppgave (inntil tre studenter) om observasjon/beskrivelse av elev-/læringsmiljø.
Dette kan være laget som en photostory/digital presentasjon med bilder/lyd, med

kommentarer i forbindelse med skoleovertakelse (heltidsstudiet), eller som en ren observasjon av undervisning i en valgt klasse. Denne oppgaven utføres tidlig i studiet.

- Midtveisprøve i pedagogikk
Prøven kan utformes og gjennomføres på en måte som faglærere og studenter finner formålstjenlig, men ut fra den klare føringen at studenten kan bli prøvd i forhold til de relevante læringsutbyttebeskrivelsene for emnet.
- Alle arbeidskrav knyttet til fagdidaktiske emner må være godkjent (se ovenfor).
- Begge praksisperioder må være bestått.

Praksisvurdering (Undervisningspraksis 0 studiepoeng)

Praksisopplæringen vurderes etter henholdsvis første og andre praksisperiode med *bestått/ikke bestått*. Praksisskolene (praksislærer og hovedkontakt) er ansvarlig for karaktersettingen.

Eksamen i praktisk-pedagogisk utdanning (60 studiepoeng)

Deleksamen 1. Utviklingsprosjekt (individuell hjemmeoppgave), teller 50 % av total karakter

- Utviklingsprosjektet er individuelt og skrives i form av en rapport.
Utviklingsprosjektet er definert som en dybdekomponent. Omfang: 8000-10 000 ord. Nærmere spesifikasjoner om format vil bli gitt. Rapporten skal leveres inn tre - fire uker før muntlig eksamen etter nærmere angitt frist. Rapporten skal leveres inn i to trykte eksemplarer og som elektronisk versjon.
- Veiledning: det gis veiledning på utviklingsoppgaven av oppnevnt veileder.
Veileder skal godkjenne problemstilling for oppgaven.
- Utviklingsprosjektet må være bestått før deleksamen 2 (muntlig eksamen) kan avlegges.

Deleksamen 2. Individuell muntlig eksamen, teller 50 % av total karakter

- Varighet: ca. 45 minutter.
- Den muntlige eksaminasjonen er en dialog mellom sensor/eksaminator og student som skal vise studentens kompetanse innenfor studiets kunnskaps-, ferdighets- og kompetanseområder.
- Det utarbeides vurderingskriterier for både den skriftlige og muntlige eksamen.

Eksamensbesvarelsene vurderes av ekstern og intern sensor. Karakterregel A-F. Deksamener inngår i samlet karakter for emnet, og gir uttelling først når begge deksamener i emnet er bestått.

Skikkethetsvurdering

Studiet omfattes av skikkethetsbestemmelsene og studentene er underlagt løpende skikkethetsvurdering gjennom hele studieløpet, jf. forskrift om skikkethet.

2.1.7 Evalueringer

NOKUT har overtatt programevaluering for alle gradsstudier gjennom den nasjonale undersøkelsen Studiebarometeret som retter seg mot alle andreårsstudenter i bachelor- og masterutdanninger. PPU inngår dermed ikke i denne undersøkelsen. Frem t.o.m. 2016 har høgskolen gjennomført intern programevaluering i utvalgte studieprogram gjennom den institusjonelle undersøkelsen EVA2. PPU ble sist

omfattet av denne undersøkelsen i 2012. I tillegg skal alle emner evalueres gjennom den såkalte EVA3-undersøkelsen, dvs. Emneevaluering som den vitenskapelige ansatte (emneansvarlige) selv gjennomfører og rapporterer til studieleder.

2.2 Opptakskrav og studentprofil

Når det gjelder PPU for allmennfag er opptakskrav til studiet fastsatt i forskrift av 21. desember 2015, *Forskrift om rammeplan for praktisk-pedagogisk utdanning*. Siste frist med dagens opptakskrav er 1. mars 2018. Deretter innføres masterkrav. Se pressemelding fra Kunnskapsdepartementet 8. april 2016.

Minstekrav for opptak til PPU ved HiØ er p.t. ett av følgende:

1) Bachelor eller tilsvarende utdanning på minimum 180 studiepoeng med kompetanse i **ett** allmennfag som er relevant for undervisning i skolen på minimum **80** studiepoeng.

Eller

2) Bachelor eller tilsvarende utdanning på minimum 180 studiepoeng med kompetanse i **to** allmennfag som er relevante for undervisning i skolen i et omfang av minimum **60** studiepoeng hver.

Opptakstallene til heltid og deltid viser at det er omtrent like mange som starter på hver utdanning hvert studieår. Søkertallene har vært noe høyere på deltid enn heltid.

Geografisk tilhørighet

De fleste av heltidsstudentene har bosted i Østfold, Akershus og Oslofjord-området, mens deltidsstudentene har bosted i nevnte områder, men også i andre deler av landet. Det tas hensyn til geografiske forhold i blant annet kullinndeling (to kull deltid 2016–2018), inndeling av studenter i basisgrupper (studenter som bor nærme hverandre geografisk plasseres ofte i samme basisgruppe, slik at det blir lettere å møtes fysisk utenom samlinger) og utplassering ved skole i praksispraksisperiode (mulighet for praksis nærme eget bosted).

Tidligere undervisningserfaring

Erfaringsbakgrunnen til studentene varierer, både i forhold til antall studiepoeng i de enkelte didaktikkene og i forhold til egen undervisningserfaring både når det gjelder tid og omfang. Vi har ingen tall på hvor mange som allerede har en stilling i grunnopplæringen parallelt med studiet, men opplæringslova krever PPU for fast tilsetting i skolen.

Mange av studentene på PPU har undervisningserfaring fra skole før de starter på studiet. Flere er også i arbeidsforhold i skolen samtidig som de gjennomfører PPU. Blant heltidsstudenter finnes det også studenter som har undervisningserfaring fra skole, men i noe mindre grad. Det er samtidig viktig å merke seg at det er studenter som ikke har slik erfaring før de starter på utdanningen.

3 Helhetlig vurdering av program og undervisningskvalitet

3.1 Fagmiljøet tilknyttet PPU-A

Fagmiljøet tilknyttet PPU er satt sammen av personer fra pedagogikkseksjonen og ulike fagseksjoner for å dekke kompetansebehovet for et studium som består av pedagogikk og fagdidaktikk. I tillegg til vitenskapelige ansatte fra seksjon for pedagogikk er det vitenskapelige ansatte fra fagseksjonene for drama, engelsk, fransk, spansk, tysk, kroppsøving, kunst og håndverk, matematikk, musikk, naturfag, norsk, religion, etikk og livssyn (RLE) og samfunnsfag. Vitenskapelige ansatte innenfor engelsk og fremmedspråk tilhører Avdeling for økonomi, språk og samfunnsfag (ØSS), øvrige tilhører Avdeling for lærerutdanning (LU).

Ett studieår inkluderer pedagogikkundervisning for tre ulike kull, i tillegg til felles fagdidaktikkundervisning for to ulike kull. Antallet studenter varierer svært innenfor de ulike fagdidaktiske tilbudene. I henhold til studietilsynsforskriften § 2-3 (1) og (4) er det krav om at fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal ha en størrelse som står i forhold til antall studenter og studiets egenart, være kompetansemessig stabilt over tid og ha en sammensetning som dekker de fag og emner som inngår i studietilbudet. Videre skal minst 50 prosent av årsverkene knyttet til studietilbudet utgjøres av ansatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være ansatte med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studietilbudet. For studier på bachelornivå skal fagmiljøet tilknyttet studiet bestå av minst 20 prosent ansatte med førstestillingskompetanse.

I PPU er pedagogikk og fagdidaktikk sentrale fagområder, jf. rammeplanen.

Fagdidaktikk kan betraktes på to måter:

- Fagdidaktikk som ett samlet fagområde, hvor man gjør en samlet vurdering av fagmiljøets kompetanse innenfor fagdidaktikk.
- Hver enkelt fagdidaktiske retning som en sentral del av studiet.

Evalueringspanelet vurderer det siste alternativet som mest rimelig fordi studentene med bakgrunn i tidligere utdanning velger ett eller to fagdidaktiske emner som sin spesialisering innenfor PPU. I hvilken grad HiØ oppfyller krav til fagmiljø illustreres i tabellen på neste side.

Fagmiljøet inkluderer hovedsakelig vitenskapelige ansatte som har hovedstilling ved HiØ, dermed er krav om 50 % i hovedstilling ved institusjonen oppfylt.

Totalt er det oppgitt 21 personer som tilknyttet fagmiljøet ved PPU-A studieåret 2016/2017. Det har i denne sammenhengen vist seg problematisk å få grunnlagsdata knyttet til stillingsbrøk, og dermed totalt årsverk for fagansatte ved PPU. De fleste vitenskapelige ansatte som er tilknyttet studiet har også undervisningsoppgaver i andre studieprogram. Uten oversikt over fagmiljøets årsverk (samlet og hver for seg), kan ikke panelet vurdere minstekravet om 20 % førstestillingskompetanse. Panelet har heller ikke undersøkt utdanningsfaglig kompetanse, erfaring fra praksisfelt, relevant forskning osv.

Fagmiljø PPU-A 2016/2017		
Fag	Antall	Kompetanse
Pedagogikk	3	Førsteamanuensis, førstelektor, dosent
	4	Høgskolelektor
Fagdidaktikk	Antall	Kompetanse
Drama	1	Førstelektor
Kunst & håndverk	2	Høgskolelektor
Kroppsøving	1	Førstelektor
Matematikk	1	Høgskolelektor
Musikk	1	Høgskolelektor
Naturfag	1	Førsteamanuensis
Norsk	1	Høgskolelektor
RLE	1	Førstelektor
Samfunnsfag	1	Førstelektor
Engelsk og Fremmedspråk	4	Førstelektor (2), Høgskolelektor (2)
Spesialpedagogikk	1	Høgskolelektor
Totalt	22	Førstekompetent: 10 Høgskolelektor: 12

Avdelingene LU og ØSS fremstår med en solid faglig erfaring og kompetanse, ikke minst rettet mot undervisning og veiledning. Studieåret 2016/2017 er det oppgitt syv vitenskapelige ansatte knyttet til fagmiljøet for pedagogikk som sentral del av PPUA. Tre av disse har førstekompetanse, og kravet om førstekompetanse i denne sentrale delen er oppfylt.

Studieåret 2016/2017 er det oppgitt 15 vitenskapelige ansatte knyttet til elleve ulike fagdidaktiske områder (engelsk og fremmedspråk står her på samme linje). Dersom vi legger til grunn at det skal være førstekompetanse innenfor alle fagdidaktiske områder, oppfyller seks av disse fagdidaktiske områdene kravet. Det undervises i fire fagdidaktiske områder uten førstekompetanse, men fagpersonene inngår i større fagmiljø (seksjoner) hvor førstekompetanse er tilgjengelig. Det er uklart om den formelle faglige kompetansen er oppfylt innenfor den fagdidaktiske delen av studiet og panelet anbefaler at høgskolen fortsetter utredningen og holder fokus på dette. Panelet mener det er spesielt viktig å holde fokus rettet mot matematikk, norsk og engelsk som også er definert som sentrale skolefag. Vi tar forbehold om at det kan ha forekommet kompetanseopprykk eller omprioritering av ressurser innenfor fagmiljøene/seksjonene i løpet av vår/sommer.

Omfanget av antall timer til undervisning, veiledning og vurdering de vitenskapelige ansatte har ved PPU er nedfelt i hver enkelt sin arbeidsplan, men evalueringspanelet anbefaler at avdeling LU (i samarbeid med avdeling ØSS når det gjelder engelsk og fremmedspråk) prioriterer en utredning som inkluderer fagmiljøets totale årsverksinnsats og den enkeltes kompetanse og stillingsbrøk i tråd med oppsett/kriterier fra studietilsynsforskriften og NOKUTs retningslinjer.

3.2 Relevans

Evalueringspanelet ønsket et overordnet fokus på relevans. Dette gjennomgås ikke som et enkelttema hovedsakelig fordi det er relatert til flere av aspektene som gjennomgås i det følgende.

3.3 Forskningsbasert og integrert undervisning og praksis

På bakgrunn av en systematisk gjennomgang av relevante dokumenter, ikke minst studieplan og de aktuelle undervisningsplaner, vurderer panelet det slik at undervisningsopplegget på de ulike PPU-kullene er representativt for hva som kan forventes av en moderne lærerutdanning.

Studentene panelet har intervjuet framstår som fornøyde med valg av undervisningsstoff. De opplever at temaene er aktuelle og relevante for fremtidig yrkesutøvelse. De trekker ikke frem spesifikke temaer de savner, men flere uttrykker at profesjonsdagene er nyttige, blant annet fordi de bidrar til å tydeliggjøre koblingen mellom pedagogikk og fagdidaktikk, og gir et større innblikk i skolehverdagen.

Intervjuer med både studenter, pedagoger og fagdidaktikere viser samtidig at det på tross av en felles litteraturliste, er store forskjeller i hvilke deler som vektlegges mest. Studentene peker på viktigheten av at de vitenskapelige ansatte er bevisst på å skape sammenheng mellom de ulike temaene som inngår i studiet og tilpasse undervisningen målgruppens ulike forutsetninger og behov, ikke minst gjennom relevante faglige utfordringer. Eksempelvis savner informantene mer studentaktive læringsformer som faglige diskusjoner i grupper.

Studentenes uttrykte behov for variasjon i tilnærmingsmåter til fagstoffet kan fungere som inspirasjon for de vitenskapelige ansatte til i større grad å benytte seg av hverandres kompetanser og å lære av hverandres styrker. Panelet har i sin gjennomgang fått inntrykk av at det eksisterer en delingskultur blant de vitenskapelige ansatte, men at det i en viss grad eksisterer lukkede miljøer. Panelet anbefaler en ytterligere styrking av delingskulturen og at samarbeidet systematiseres bedre.

3.3.1 Forholdet pedagogikk og fagdidaktikk

Studentene forteller at de ønsker mer undervisning i fagdidaktikk. 36 timer undervisning per semester oppleves ikke som tilstrekkelig for å få bedre kjennskap til det faget/de fagene de skal undervise i praksis og i framtidig yrkesliv. Inngående fagdidaktisk kunnskap danner grunnlaget for å kunne videreutvikle seg metodisk som faglærere. Dette er i tråd med det fagdidaktikerne uttrykker i intervjuene. Etter panelets syn vil det være gunstig for deltidsstudentene, som har didaktikk del 1 i første semester og didaktikk del 2 i fjerde semester, at del 2 legges inn tidligere i studieløpet. Slik minskes risikoen for at de i praksisperiodene må undervise i et fag de ikke har hatt didaktikkundervisning i. For få dager med didaktikk per semester oppleves som stressende og snevert for flere av informantene.

De intervjuede studentene etterlyser økt grad av samarbeid mellom pedagoger og didaktikere, da de ikke føler at disse to delene av studiet henger godt nok sammen. Det kan blant annet føre til at mye blir repetert og forklart flere ganger. Panelet

ønsker derfor å oppmuntre til en gjennomgang av den forholdsmessige fordelingen mellom pedagogikk og fagdidaktikk.

Panelet ser at det finnes vilje til samarbeid blant de vitenskapelige ansatte, noe som skjer og fungerer godt blant flere, men dette bør systematiseres og videreutvikles. Panelet har ikke tilstrekkelig grunnlag for å konkludere med hvorvidt fordelingen av tid mellom pedagogikk og fagdidaktikk er problematisk, men registrerer at dette er et tema som opptar så vel studenter, ansatte og representanter fra praksisfeltet.

3.3.2 Praksis

De intervjuede studentene og praksislærerne etterlyser økt tydelighet i informasjonen om praksis, både når det gjelder det som er forskriftsfestet og hva som er bestemt lokalt. Studentene er stort sett fornøyde med veiledningen i praksis, men forteller om til dels store forskjeller mellom praksisskolene med hensyn til opplegg for veiledning og regler i praksisperiodene. Det synes å være behov for en tydeliggjøring av hvordan mangelfull veiledning kan rapporteres til høgskolen: Studentene opplever at noen mottar veiledning med høy kvalitet og kvantitet, mens andre i mindre grad mottar veiledning, uten at dette alltid når fram til høgskolen eller at det gjøres noe med det fra høgskolens side.

De intervjuede praksislærerne uttrykker at de generelt sett er svært fornøyde med studentene som kommer fra PPU, både i løpet av studiet og de som blir tilsatt etter endt studium. Enkelte peker imidlertid på at studentene ikke er tilstrekkelig rustet for å planlegge og gjennomføre undervisningen. De kan sitt fag, men mangler fagdidaktisk kunnskap.

Studentene er også stort sett fornøyde med oppfølgingen i praksis fra høgskolens side. Det kommer tydelig frem at studentene mener at god veiledning og oppfølging i praksis er meget viktig, da det gir en bedre opplevelse av praksis.

3.3.3 Utviklingsskoler - partnerskap med praksisfeltet

PPU har over lengre tid drevet et utviklingsprosjekt for å styrke og utvikle det likeverdige partnerskapet med utvalgte praksisskoler (ungdomsskoler og videregående skoler) i Østfold fylkeskommune, såkalt *utviklingsskoler*. Ideen til prosjektet sprang ut av pågående forskning blant de vitenskapelige ansatte, og i løpet av studieåret 2016/17 har samarbeidsmodellen med utviklingsskoler blitt formalisert og konsolidert. Intensjonen med utviklingskolene er en enda tettere oppfølging av studenter i praksisperiodene, forbedringer i veiledningen, bedre tydeliggjøring av sammenhengen mellom teori og praksis. PPU har én vitenskapelig ansatt som fungerer som kontaktperson ved hver skole. Vedkommende samarbeider med skolene i forkant av, under og i etterkant av praksisperioden.

I utviklingsprosjektet legges det opp til at de fleste av heltidsstudentene har deler av første og hele andre praksisperiode ved én og samme utviklingsskole. Dette for å skape progresjon og kontinuitet i praksisopplæringen. Panelet vurderer det slik at dette bidrar til å styrke samarbeidet mellom hovedkontakt ved hver enkelt utviklingsskole og HiØs kontaktperson, samt tilrettelegger bedre for FoU-samarbeid med praksisfeltet. Denne ordningen synes i tillegg å være kostnadseffektiv, da de vitenskapelige ansatte ved HiØ kan følge opp flere studenter på samme sted.

Panelet anser dette utviklingsprosjektet som et spennende og nytenkende initiativ, som er med på å styrke interaksjonen mellom høgskolen og praksisfeltet. Temaer som det etter panelets vurdering vil være naturlig å løfte frem i det videre arbeidet kan være:

- En ytterligere styrking av det likeverdige partnerskapet og hvordan dette kan foregå
- Videre FoU-arbeid, for eksempel økt involvering av aktører i praksisfeltet

Samtidig ser panelet noen utfordringer: Man må hele tiden være bevisst på at studenter som har praksis på andre skoler enn utviklingsskolene skal ivaretas på en like god måte som studenter ved utviklingsskolene og at alle studentene skal ha praksis både på grunnskole og i videregående opplæring, jfr. rammeplanen for studiet.

Studiesituasjonen for deltidsstudentene er noe annerledes fordi mange bor utenfor Østfold, i fylker rundt Oslofjord-området og andre steder i landet. Dette krever andre løsninger, og det blir derfor tilrettelagt for at de kan gjennomføre praksis på skoler i nærheten av der de bor. Det er således viktig at disse studentene ivaretas på en god måte.

3.4 Vurdering

Panelet har valgt å evaluere i hvilken grad vurderingsmåtene framstår som relevante i henhold til læringsutbyttebeskrivelsene i studiet og med tanke på framtidig yrkesutøvelse. Panelet fokuserer her på aspekter som har kommet fram gjennom de intervjuer som har blitt foretatt.

3.4.1 Arbeidskravet midtveisprøve i pedagogikk

Dette arbeidskravet gjennomføres halvveis i studieløpet og gir rom for at hvert kull kan gjennomføre det på den måten som de finner formålstjenlig, så fremt den er i tråd med de relevante læringsutbyttebeskrivelsene for emnet. Panelet fremhever som positivt at dette arbeidskravet åpner for stor grad av og fleksibilitet og studentmedvirkning. En utfordring med at det gis rom for ulike tolkninger kan være at det oppstår store forskjeller i utformingen og gjennomføringen av dette arbeidskravet, for eksempel med hensyn til graden av studentmedvirkning og hvilke hjelpemidler som kan benyttes og hvordan.

Panelet tar ikke stilling til hva som er mest hensiktsmessig i de forskjellige kontekstene, men vil peke på viktigheten av at de vitenskapelige ansatte i samarbeid med studentene kommer fram til en vurderingsform som oppleves som relevant i studiet, og at det gjøres i tråd med vurderingsformer studentene møter i skolehverdagen i praksis og i framtidig yrkesutøvelse. Denne type avveininger bør foretas med muligheter for nye faglige innspill og ikke baseres på tradisjoner.

3.4.2 Arbeidskrav i fagdidaktiske emner

Panelet vurderer tematikken for arbeidskravene i de fagdidaktiske emnene som relevante, men ønsker å fremheve at det her kan ligge et potensiale i å fremheve det forskningsbaserte aspektet, for eksempel gjennom klarere føringer for teoritilgangen. De intervjuede studentene forteller at ulik utforming og gjennomføring av

arbeidskravene, særlig i didaktikk 2, er et gjennomgående samtaletema blant studentene. Dette fordi de opplever at det er forskjeller i måten arbeidskravet utformes, gjennomføres og vurderes på. Panelet anbefaler derfor en helhetlig gjennomgang av hvordan arbeidskravene legges opp, samtidig som det tas hensyn til hvert fags egenart.

3.4.3 Avsluttende eksamen

Avsluttende eksamen i studiet er todelt og består av et utviklingsprosjekt (individuell hjemmeoppgave) og en individuell muntlig eksamen, hver del teller 50 % av total karakter.

3.4.4 Utviklingsprosjektet

I emnebeskrivelsen står det at veileder skal godkjenne problemstilling for prosjektet, og panelet vil her anbefale at veileder også godkjenner den tematiske tilnærmingen og den metodiske framgangsmåten.

Panelet mener at et utviklingsprosjekt av en så omfattende karakter (8000-10000 ord) gir rom for dybdelæring og er fruktbart for studentenes utvikling og kompetanse som lærer. Et slikt prosjekt bidrar til å ruste studentene for å tenke faglig utvikling både i løpet av studiet og i et framtidig perspektiv som ferdig utdannede lærere. Panelet oppmuntrer samtidig til en faglig diskusjon internt på PPU rundt hva et utviklingsperspektiv vil si. Eksempelvis fremkommer det i intervjuene med både studenter og vitenskapelig ansatte ulike oppfatninger rundt hvorvidt et slikt prosjekt skal være forankret i studentens egen praksis, eller bør det også være rom for eksempelvis «utenfra-blikk» på praksis og undervisningsmetodikk?

Utviklingsprosjektet er individuelt og skal skrives i form av en rapport. Det fremkommer av intervjuer med studenter at de opplever stor variasjon blant veiledere i tolkningen av hva det faktisk vil si å skrive en rapport. De forteller også om forskjeller knyttet til informasjon om oppgaven for øvrig og hva ulike veiledere vektlegger. Det er for det første knyttet til hvordan bruken av veiledningstiden tolkes av den enkelte veileder, både kvalitativt og kvantitativt. For det andre synes det å være ulike holdninger og vurderinger av avvik rundt oppgavens lengde og hvordan dette håndteres. Det kan ikke trekkes generelle slutninger basert på uttalelser fra et relativt lite utvalg studenter, men panelet anbefaler en gjennomgang av hva slags sjanger og form som er relevant og ønskelig, samt opplegget for veiledningen.

Tilsvarende gjelder for hvorvidt oppgaven skal gjennomføres ved hjelp av forskningsmetoder, gjennom for eksempel kvalitative og kvantitative metoder. På bakgrunn av intervjuene har panelet forstått det vil være fruktbart med en diskusjon og avklaring rundt de metodiske framgangsmåtene i tilknytning til utviklingsprosjektet.

For å kvalitetssikre at forskningsmetodiske og etiske retningslinjer følges, jfr. *Forskningsetiske retningslinjer for samfunnsvitenskap, humaniora, juss og teologi* (Den nasjonale forskningsetiske komité for samfunnsvitenskap og humaniora (NESH), 2016) og gjeldende lovverk, råder panelet PPU å gå i dialog med Norsk Senter for Forskningsdata (NSD). De forskningsetiske retningslinjene handler hovedsakelig om forskning, men gjelder også annen forskningsbasert virksomhet som undervisning, forskningsformidling og veiledning, herunder studenter og stipendiater på alle nivåer, og institusjonene har et ansvar for at det gis relevant

opplæring i forskningsetikk (NESH, 2016, s. 5). I Lov om universiteter og høyskoler (Kunnskapsdepartementet, 2017) fremheves at studenters faglige utviklingsarbeid skal være i tråd med vitenskapelige, pedagogiske og etiske prinsipper. Det er viktig å sikre at studentene, dersom de skal gjennomføre intervjuer og former for observasjon, får den nødvendige innføringen i forskningsmetodikk og andre relevante tilnærminger og metoder, særlig fordi dette vil kunne berøre barn og unge under 15 år og behandling av sensitive opplysninger. Det er således også viktig at veileder er bevisst sitt store ansvar for eventuelle brudd på de forskningsetiske retningslinjene (NESH, 2016, s. 11 og 32).

Panelet vil videre sterkt oppmuntre til en grundig og god dialog mellom alle involverte parter (også studenter og praksisfeltet). Problemstillinger som det da vil være naturlig å løfte frem vil kunne være:

- Hva slags prosjekt skal dette være?
- Er prosjektet i dets nærværende form relevant for studiet og framtidig lærerhverdag?
- Er prosjektet en god tilnærming for å vise dybdekompetanse innenfor fagdidaktikk og pedagogikk?

3.4.5 Individuell muntlig eksamen

I den muntlige eksaminasjonen skal studenten vise sin kompetanse innenfor studiets kunnskaps-, ferdighets- og kompetanseområder.

Panelet ser at det er ulike sider ved en slik vurderingsform. På den ene siden er det problematiske aspekter ved at studentene får kun én samlet karakter, hvor det kan argumenteres for at halvparten av sluttkarakteren står og faller på den muntlige vurderingen. Studentene som ble intervjuet er kritiske til denne vurderingsformen, da det i de utarbeidede vurderingskriteriene står at inntil 10 minutter skal knyttes til sitt utviklingsprosjekt. Det inkluderer refleksjoner fra studenten rundt sitt eget prosjekt og eventuelle oppklaringsspørsmål fra sensor. I intervjuene med studentene fremkommer det at det stilles spørsmål ved om den muntlige eksamen reelt sett teller 50 %, siden utviklingsprosjektet får såpass stor plass. Studentene foreslår at det heller gjennomføres en deleksamen midtveis i studiet, og at det gis en separat karakter på denne. I en eventuell revidering av sluttvurderingen bør det, etter panelets syn, tas hensyn til en slik type studium i stor grad baseres på en gradvis utvikling og modning hos den enkelte student.

Gjennom intervjuene av pedagoger, fagdidaktikere og studenter har panelet fått inntrykk av at det er varierende oppfatninger internt på PPU rundt den praktiske gjennomføringen av muntlig eksamen, først og fremst knyttet til eksaminasjonens form, termen faglig samtale og den rolle sensorene skal inneha under den faglige samtalen. Det er panelets oppfatning at det er avgjørende for PPU-studiets renommé og rekruttering at studentene opplever at muntlig eksamen gjennomføres på mest mulig like vilkår.

3.4.6 Skikkethetsvurdering

Studiet omfattes av skikkethetsbestemmelsene og studentene er underlagt løpende skikkethetsvurdering gjennom hele studieløpet, jf. forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning.

Gjennom notater fra intervjuene, kommer det fram at dette er noe praksislærerne har lite kjennskap til. Her bør kommunikasjonen mellom HiØ og praksisskolene bli bedre. I forkant av praksisperiodene bør det informeres om bestemmelser knyttet til skikkethetsvurdering, og ikke minst bør rutiner for melding på studenter som praksislærer er usikker på er egnet som lærer, gjennomgås.

4 Kvalitetsområder og forbedringspunkter

Med utgangspunkt i gjennomgangen av grunnlagsdokumentene samt intervjuene, diskuterte panelet seg frem til fem konkretiserte punkter om kvaliteter ved utdanningen og fem punkter om forbedringsområder som panelet ønsker å fremheve. Vi understreker at dette er panelets inntrykk og tolkninger som presenteres her.

4.1 Kvalitetsområder ved utdanningen

- Utviklingsskoler er et spennende og nytenkende initiativ, som er med på å styrke interaksjonen mellom høgskolen og praksisfeltet.
- Samlet fremstår fagseksjonene som inngår i PPU som en enhet med solid faglig erfaring og kompetanse, ikke minst rettet mot undervisning og veiledning. PPU har en bred og skolerlevant didaktisk portefølje.
- Overordnet sett fremstår PPU-studiet som et fleksibelt og studentvennlig studium, ikke minst vedrørende tilrettelegging for praksis. Videre fremstår undervisningsoppleggene som representativt for hva som kan forventes av en moderne lærerutdanning.
- Studentene framstår som fornøyde hva angår faglærernes valg av undervisningsstoff. De opplever at temaene er aktuelle og relevante for fremtidig yrkesutøvelse.
- Det finnes vilje til samarbeid om undervisning, veiledning og forskning blant de vitenskapelige ansatte, noe som skjer og fungerer godt blant flere.

4.2 Forbedringsområder ved utdanningen

- Panelet har i sin gjennomgang fått inntrykk av at det eksisterer en delingskultur blant de vitenskapelige ansatte, men at det i en viss grad eksisterer lukkede miljøer. Panelet anbefaler en ytterligere styrking av delingskulturen og at samarbeidet systematiseres bedre.
- Studentene peker på viktigheten av at de vitenskapelige ansatte er bevisst på å skape sammenheng mellom de ulike temaene som inngår i studiet og tilpasse undervisningen målgruppens ulike forutsetninger og behov, ikke minst gjennom relevante faglige utfordringer. Eksempelvis savner informantene mer studentaktive læringsformer som faglige diskusjoner i grupper.
- De intervjuede studentene etterlyser økt grad av samarbeid mellom pedagoger og didaktikere, da de ikke føler at disse to delene av studiet henger godt nok sammen. Panelet ønsker derfor å oppmuntre til en gjennomgang av den forholdsmessige fordelingen mellom pedagogikk og fagdidaktikk.
- For å kvalitetssikre at forskningsmetodiske og etiske retningslinjer følges, råder panelet seksjonen om å sikre at studentene må få nødvendig innføring i forskningsmetodikk og andre relevante tilnærminger og metoder, særlig fordi

dette vil kunne berøre barn og unge under 15 år og behandling av sensitive opplysninger.

- Både studentene og praksisveilederne etterlyser økt tydelighet i informasjonen om praksis, både når det gjelder det som er forskriftsfestet og hva som er bestemt lokalt. Studentene er stort sett fornøyde med veiledningen, men forteller om til dels store forskjeller mellom praksisskolene med hensyn til opplegg for veiledning og regler i praksisperiodene.

Referanser

Andersen, S.S. (2013). *Casestudier. Forskningsstrategi, generalisering og forklaring*. Bergen: Fagbokforlaget.

Forskningsetiske retningslinjer for samfunnsvitenskap, humaniora, juss og teologi. (2016. (NESH), 2016).

Fra Lovdata:

[Forskrift om rammeplan for praktisk-pedagogisk utdanning](#)

[Forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning](#)

[Forskrift om eksamen og studierett ved Høgskolen i Østfold](#)